

Etappmål för dagvatten

Gerda Kinell, Naturmiljöenheten

Bakgrund till etappmål för dagvatten

- Två tidigare regeringsuppdrag till Naturvårdsverket
 - Analys av kunskapsläget för dagvattenproblematiken, redovisades 2017
 - Föreslå etappmål för dagvatten, redovisades 2019

Dagvatten

- Ingen legal definition av dagvatten
 - Dagvatten är regn- och smältvatten som rinner av från hårdgjorda ytor.
- Lagstiftning och ansvar
- Ansvaret för dagvatten utspritt på kommunen (VA-huvudman, plan- och tillsynsmyndighet, verksamhetsutövare), verksamhetsutövare (exv. väghållare) och fastighetsägare.
- Och i flera lagstiftningar exv. MB, LAV och PBL.

Lagstiftningen

- I prop. 2017/18:243 aviserades att regeringen har för avsikt att utreda hur frågor om miljökvalitetsnormer, och då inte enbart de vattenanknutna miljökvalitetsnormerna, hanteras inom ramen för plan- och byggprocessen.
- Dir 2021:92: **Vattenfrågor vid planläggning och byggande**, oktober 2021
- Utredaren ska bl.a.
 - analysera kommunernas förutsättningar att säkerställa att miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten följs vid planläggning och vid prövning enligt 9 och 10 kap. plan- och bygglagen,
 - se över kommunernas möjligheter **att hantera dagvatten på ett hållbart sätt** vid detaljplaneläggning och vid prövning enligt 9 och 10 kap. plan- och bygglagen,
 - analysera kommunernas förutsättningar att trygga dricksvattenförsörjning vid planläggning, och
 - lämna nödvändiga författningsförslag.
- Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2023.

Etappmål

Etappmål beskriver de samhällsomställningar som är viktiga steg för att nå Generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Etappmålen är målövergripande och kan bidra till både Generationsmålet och samtidigt till flera miljökvalitetsmål. Etappmål ska beslutas inom prioriterade områden där insatser bedöms vara mest angelägna.

Miljökvalitetsmål

- Etappmålen för dagvatten är ett steg på vägen till att nå flera miljökvalitetsmål framförallt:
 - *Ingen övergödning*
 - *Levande sjöar och vattendrag*
 - *Grundvatten av god kvalitet*
 - *Giftfri miljö*
 - *God bebyggd miljö.*

Koppling till Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling en resolution med 17 globala mål för en bättre värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan innebär att alla medlemsländer i FN förbundit sig att fram till år 2030 tillsammans jobba för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Miljömålssystemet är ett viktigt verktyg för att kunna genomföra Agenda 2030 och nå de globala målen för hållbar utveckling.

Koppling till klimatanpassning

Etappmålen bidrar till det nationella målet för klimatanpassning som formulerats i Nationella strategin för klimatanpassning (prop. 2017/18:163), att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Etappmål dagvatten

Två etappmål beslutades av regeringen i februari 2021

Etappmål om dagvattenhantering i ny eller ändrad bebyggelse

- Alla kommuner har senast 2023 integrerat en hållbar dagvattenhantering i planläggning av ny bebyggelse eller vid påtagliga ändringar av befintlig bebyggelse.

Etappmål dagvatten

Etappmål om dagvattenhantering i befintlig bebyggelse

- De kommuner där det finns risk för betydande påverkan av dagvatten på mark, vatten och den fysiska miljön i befintlig bebyggelse, har senast 2025 genomfört en kartläggning och tagit fram handlingsplaner för en hållbar dagvattenhantering samt påbörjat genomförandet av planerna.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Städerna växer i snabb takt, med mer hårdgjord yta, samtidigt som klimatförändringarna kommer att leda till ökad nederbörd. Detta kan sammantaget ge ökade mängder dagvatten.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimateffekter som översvämning. Det är därför av stor vikt att den fysiska planeringen i städerna görs med hänsyn till kommande förändringar i klimatet. Ett sätt att göra detta är genom en hållbar hantering av dagvattnet.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Dagvatten är också en betydande spridningsväg för föroreningar. En hållbar dagvattenhantering bidrar till mindre flödesvolymmer samt minskad belastning av metaller och andra skadliga kemikalier, mikroplaster, näringsämnen och andra organiska ämnen på lokala vattenförekomster vilket inkluderar dricksvattentäkter.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Etappmålen syftar till att ge bättre förutsättningar att uppnå god ekologisk och kemisk status i våra sjöar och vattendrag i enlighet med ramdirektivet för vatten.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Etappmålen syftar till att främja en hållbar dagvattenhantering för att anpassa samhället till ett förändrat klimat, minska spridning av skadliga kemikalier, mikroplaster och andra föroreningar och näringsämnen samt ta tillvara vattnet som en resurs.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Den hållbara hanteringen innebär även att dagvattnet fördröjs så nära källan som möjligt och vid behov renas.
Naturbaserade lösningar som till exempel gröna tak, öppna dagvattendammar eller parkmark bör nyttjas där så är lämpligt för att hantera dagvatten. Det kan också handla om olika tekniska lösningar som ger fördröjningseffekter.

Motiv till etappmål för dagvatten

- Dagvatten som tas om hand nära källan kan bidra till olika ekosystemtjänster där dagvatten kan tillföra kvalitéer för såväl växter och djur samt för rekreation innan överskottsvatten avleds från området.

Vägledning för hållbar dagvattenhantering

- Ett stöd för kommunernas och andra aktörers arbete med att integrera en hållbar dagvattenhantering i planläggning av ny bebyggelse, eller vid påtagliga ändringar av befintlig bebyggelse.
- Vägledningen ska även utgöra ett stöd för att integrera en hållbar dagvattenhantering där det finns risk för betydande påverkan av dagvatten på mark, vatten och den fysiska miljön i befintlig bebyggelse.
- Vägledning ska tas fram i samverkan med flera berörda myndigheter samt i dialog med kommunsektorn.

Redovisning

- Beslutade etappmål ska vara klara 2023 respektive 2025. Åtterrappporteringen sker årligen inom ramen för miljömålsuppföljning och Naturvårdsverkets årsredovisning.